

VILÁGVÁROSI REGÉNYEK

PÁRBAJ A SZERELEMME

REGÉNY

IRTA
FORRÓ PÁL

A VILÁGVÁROSI REGÉNYEK KIADÓVÁLLALATA

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-SA 4.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.hu>

Elektronikus változat:
Budapest: Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2017
Készült az Internet Szolgáltatók Tanácsa támogatásával.
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-615-5557-75-0 (online)
MEK-16508

I.

- Szeretsz?

- Imádlak!

Az első csók édes lámpalázával néztek egymás szemébe és szörnyű zavarban voltak. A fekete-üstökű, kreolbőrű, harmincéves férfi, a faluról Pestre került mérnök és a huszonkétéves, szőke gépírókisasszony nagyon meg volt lepődve, hogy ez így történt. A csókban ugyanis nem volt semmiféle előre megfontolt szándék, valahogyan magától buggyant ki belőlük és tettüknek oka kizárólag a kölcsönös elkeseredés volt.

Tóth Pista azon búsult, hogy havi fizetése mindössze kétszázötven pengő volt mindenféle mellékjövedelemmel, meg illetményel együtt és abból is levontak adóra, meg MABI-ra vagy huszonhármat, Ilus pedig...

No de erről igazán nem is kell beszélni. Magyarázat nélkül is mindenki elhiszi, mennyi elfojtott vágy, ábránd bujkálhat egy kis huszonkétéves pesti lány szívében, aki reggeltől estig gépel a Kovács-szörmeház igazgatói szobájában és egész évi fizetése nem tesz ki annyit, mennyiből egyetlen finom boát, vagy bundácskát vásárolhatna aközül a sok száz közül, amelyek egymásra zsúfolva lógnak az irodával szomszédos termekben. Ilus már a próbakisasszonyokat is irigyelte, mert azok mégis csak magukra rakhatják a csodás holmikat és pávászkodva járkálhattak egész nap a tükör előtt, megmutogatták magukat az uraknak, akik a hölgyeket kísérgetik és ki tudja? Megtörtént már, hogy egy-egy ilyen gavallérnak megakadt a szeme valamelyik próbakisasszonyon és egy esztendő múlva az illető Mancsi vagy Gizi már mint vásárló mondén dáma tűnt fel a szörmeházban. Szóval Ilusunk tele volt félelemmel. Remegett a jövőtől, a megöregedéstől, a vigasztalan szegénységtől, az ereiben furcsa láz bujkált. Ez utóbbi lehetett az oka, hogy emlékkönyve fölé ugyanazt a jelszót írta, amit Ady Endre választott egyik verskötetete címéül, hogy: Szeretném, ha szeretnének!

Igen, Ilus szeretetre vágyott, vagy ne legyünk ilyen finomkodók és mondjuk meg őszintén: szerelemre. És ugyanez volt Tóth Pista esete is, mert úgy van az, hogy minél mostohább valakinek a sorsa, annál inkább vágyódik a minden nyomorúságot felejtető csodaszerre, a szerelemre!

De jó is az, mikor egész napi mérgeződés, fárasztó munka után egymáshoz simul két fiatal lélek és megállapítják, hogy mégis csak van valami kellemes is a világon. Napközben is édes dolog megállítani egy pillanatra az írógépet vagy a tussal teleitatott körzöt és egy pillanatra arra gondolni, hogy: jaj, de finom lesz este találkozni, sétálni és... csókolózni!

Különösen az első csók szenzációja felülmulhatatlan. Még hozzá, ha a férfi is, meg a lány is olyan romlatlanul naivak, mint Ilus meg Pista volt. Mert méltóztassék elhinni, ilyesmi is előfordul. Amikor a „bűnbeesés” megtörtént, Ilusnak olyan vörös lett az arca, mint a vér, Pista meg csak hebegett és nem tudta, hogy most már hogyan kellene ezt folytatni, mit is kellene mondani?

És ekkor esett a kelepcebe. Nem történt vele semmi különös, csak éppen nem jutott eszébe, hogy most mit kellene mondani? Jó mérnök volt, de rossz szónok és nem volt gyakorlata szerelmi ügyekben. Csak azt érezte, hogy most valami nagyot kell cselekedni, ami nem csak folytatja, hanem még fel is fokozza a csók szenzációját. Ennélfogva megragadta Ilus kezét és azt dadogta:

- Iluska... imádom... nagyon szeretem... legyen a feleségem!

Félórával előbb Pistának még nem volt semmi baja, eszébe sem jutott, hogy hamarosan meg-nősüljön. De ez a csók határozottan elvette az eszét. Pillanat alatt olyan szerelmes lett, hogy majdnem megbolondult. Úgy nézte Ilust, mint egy maroknyi gyönyörűséget, mint a mindenségnek egy ölébe hullott mosolyát.

És Ilus, aki nem is volt Pistába szerelmes, csak éppen nagyon rokonszenvesnek találta, egyszerre szintén lángba borult és csak oda hullott a karjába.

- Drága! - mondotta és sírni kezdett, mert a szíve már nem bírta a nagy gyönyörűséget.

Ezek mindenesetre olyan szavak és mozdulatok voltak, amelyeket újabb csókokkal lehetett folytatni. Talán husz percig tartott a néma és nagyon kellemes időtöltés. Akkor mégis józanosodni kezdtek egy kissé.

Megint Pista volt az, aki kénytelen volt a beszélgetést kezdeni, ámbár igen szerette volna, ha Ilus vállalja a kezdeményezést. De bármennyire fecsegők egyébként a nők, finoman meg-érzik, amikor hasznosabb dolog a hallgatás.

- Úgy gondolom, - mondta Pista - hogy, talán őszre megtarthatnánk az esküvőt!

Június volt és Pista maga sem tudta, miért mondta azt, hogy ősszel esküdjenek. De falusi gyermek volt és a vérében szunnyadó ősi emlékek súghatták neki, hogy őszi terminust kérjen. Egy kicsit arra is gondolt, hogy addig még sok minden történhetik, elő lehet készülni a házasságra, meg lehet szokni ezt a hirtelenében teremtett furcsa új állapotot.

- Jó lesz! - súgta boldogan Ilus és kis fejét odahajtotta a férfi mellére.

- Kétszázhuszonkét pengő tizenhárom fillért kapok kézhez havonta! - mondotta Pista és ez volt az első okos mondat, amelyet kinyögött. - Tudom, hogy kevés - sóhajtott - de azt gondoltam, hogy talán te is...

- Én hetvenet kapok havonta - válaszolta Ilus. - Ennyiből ketten megélhetünk!

- De hát hogyan lesz? - kezdtek Pistában gyülekezni az aggodalmak. - Egyikünk sem lesz otthon egész nap... csak este fogunk találkozni?

- Mások is így vannak!

Pista most azt akarta mondani: és ha gyerekünk születik?... De ezt mégis illetlenségnek találta megkérdezni. Őszig van idő erről is tanácskozni. Mégis csak helyes, hogy ilyen hosszabb terminust állapított meg.

- Majd augusztusban keresünk egy szép egyszobás, hallos, központi fűtéses lakást - mondotta Pista, mert már tetszelgett magának a férj szerepében.

- Jaj, de jó lesz! - kiáltotta Ilus, de a lelkében elsápadt. Szíven találta a férfi megjegyzése. Tudta, hogy ebből lesz a nagy baj. Miből fogják ezt a lakást berendezni? De a nagy ijedtségéből semmit sem árult el. Átfonta a férfi nyakát és még egyszer azt mondta: - Szeretlek! Nagyon boldog vagyok!

II.

A párisi „Részeg Szívek” mulató malahit-medencéjének langyos, illatos vizében kacagva bukdácsolnak a mulató szerződött szirénjei. Tökéletes termetű svéd lányok, pikáns kis francia babák, sötétbőrű, félvér lányok locsolták egymást a villanylámpák izgalmas színegyvelegében. A jazz epedő tangót játszott, az éneklő fűrészes érzékeny bűgött és a férfiak sápadtan, soványan, elkínzott hátgerinccel nézték, hogy mire volna érdemes ráköltetni arányaikat. Ide csak nagyon gazdag emberek járhattak. Egy teríték kétszáz frankba került, de mire a vacsora végére érkezett az ember, kifizette az összeg négyszeresét is. Képzeltető, hogy az éjszaka csillagai micsoda harcot folytattak azért, hogy táncosnői állást kaphassanak a Részeg Szívekben. A könnyelmű pénz sehohsem folyt olyan mértéktelenül, mint itt.

Páris botránykrónikájának írói minden éjszaka körülzimatolták a gobeline szőnyegekkel ékesített, fény- és selyemképrázatokba fullasztott helyiséget, mert itt mindig akadt valami pikáns kis história. Nagy tőzsdei csaták győztes bankárjai, turfbotrányok és kártyaasztalok hősei, trösztvezérek és egzotikus fejedelmek, maharadzsa és politikai kalandorok itt költöttek el pénzüket.

A legújabb szenzáció: Mattisse Jean, az afrikai gyarmatok vasútépítő társaságának elnöke és Paulette kisasszony szerelme.

Mattisse tíz évet töltött a gyarmatokon, milliókat keresett, jelenleg háromszáz mérnöke és negyvenezer négere dolgozott Algériában, Szudánban és Kongóban. Vérmes és szenvedélyes ember volt. Azt mondják, hogy, Kongóban néger nőkből háremet tartott. De úgy látszik, nagyon megcsömörlött a fekete nőktől, mert Párisba való visszaérkezése után hihetetlen mohósággal vetette magát a különböző kalandokba. Így ismerkedett meg egy este az Olimpiában Paulettel, aki ott táncosnő volt. Az érdekes lány vöröshajú, kékszemű, szinte világítóan fehérbőrű volt, elragadóan táncolt és a termete tökéletesebb volt, mint a hollywoodi szépségdíjat nyert görölké. Paulettet általában nem szerették, kissé hideg és fanyar lány volt, a férfiakat félvállról kezelte. Hidegvérrel szipolyozta ki pénzüket, anélkül, hogy komolyabb ellenszolgáltatásra gondolt volna. Ezért meglehetősen sok ellensége volt és az igazgatóság fel is bontotta szerződését. Szereplésének utolsó hetében vetődött a mulatóba Mattisse, aki Paulette cigánytánca után szinte önkívületbe esett az elragadtatástól. Egy vöröshajú cigány-nő!... csakugyan, nem mindennapi egzotikum.

Páris éjszakai világában még aznap éjszaka híre ment, hogy az afrikai milliomos beleőrült a vöröshajú Paulettebe. És ugyancsak még aznap éjszaka Mattisset a következők próbálták lebeszélni Pauletteről: a főpincér, akinek Lisette kisasszony ezer frankot ígért, ha Paulettet megrágalmazza és őt ajánlja Mattisse kegyeibe. Alfréd, a mulató egyik gigolója, aki valamilyen ürügy alatt a milliomos asztalához férközött és félhangon súgta fülébe: uram, óvakodjon ettől a lánytól, szívtelen és veszedelmes perszóna! Monsieur Alfréd ezt a gázságot azért követte el, mert dühös volt, amiért Paulette következetesen visszautasította ajánlatait. Mindezek felül még két névtelen levelet is csempésztek Mattisse kezébe. A ceruzával írt rövid sorokban tömören figyelmeztették, hogy óvakodjon Paulettől, akinél száz különb lányt is találhat itt nyomban, a helyszínen, csak éppen körül kell néznie.

De Mattisse nem fogadta meg a jótanácsokat és e naptól kezdve minden este együtt tűnt fel Mattisse és Paulette, Páris valamelyik előkelő éttermében, az opera páholyában, a különböző premiereken és a mulatókban.

De el kell árulnunk, hogy Matisse nem volt boldog. Mert Paulette ugyan elragadóan kedves, elegáns és szellemes volt, de a világért sem volt hajlandó magányos látogatást tenni Matisse palotájában és hajnalban, mikor már elfáradtak a lumpolástól, hazavitette magát a milliomos autóján és a kapuban búcsúcsókra nyújtotta a kezét.

- A viszontlátásra holnap, barátom!

A gyors győzelmekhez szokott, heves vérmérsékletű afrikai valósággal beteg lett a szerelemtől. Gyémánthegeket, palotákat ígért Paulettenek, aki azonban makacsul tovább is ragaszkodott a semleges helyeken való találkozásokhoz és a hajnali búcsúhoz.

Az ilyesminek persze hamarosan híre megy, mert a legjobban nevelt soffőr is el szokta pletykázni, amit a háta mögött az autóban beszélgetnek és az emberek véleménye egyhangúan az volt, hogy Paulette megőrült!

- Hercegnők sem tudnának ellenállni ilyen ajánlatnak! - mondogatták a felháborodott kolléganők a mulatókban - és ez a vörös cigánylány megjátssza a megközelíthetlent! Pedig...

Ebben a pedigben - valljuk be - sok igazság volt, mert hiszen Paulette multja valóban nem volt éppen makulátlan. De hát lehet, hogy éppen ezért akart most vezekelni.

Négy héttel utóbb azonban kiderült, hogy Paulette nem is volt olyan ostoba, mint amilyennek gondolták. Ekkor történt ugyanis, hogy ezen a hangulatos és parfömös, tikkadt nyári éjszakán, amely Afrika tropikus emlékeit korbácsolta fel Matisseban, a milliomos lesóványodva, remegve ült a Részeg Szívek páholyában Paulette mellett, aki olyan finom, légies, aranyos volt, hogy Matisse majdnem eszét veszette a kétségbeeséstől. A toroka elszorult, szinte megfulladt, valami rettenetes indulat kezdett bontakozni benne. Megöli ezt az angyalbőrbe bujtatott vampirt. Megöli, azután öngyilkos lesz, mert így nem tud tovább élni. De ebben a túlfűtött, félig örült állapotban váratlanul mentő ötlete támadt. Lassan egészen Paulettehez húzta a székét, megfogta kezét és az izgalomtól tikkadtan súgta:

- Paulette... legyen a feleségem!

A lány szemében diadalmas fény csillant meg. Visszaszorította a férfi kezét és azt mondta:

- Ezt vártam!... Köszönöm!

III.

Paulette a nagy sikerek szédületét érezte, amikor szinte szárnyal az ember, viszik, lendítik a feszülő izmok. Szinte csodálkozott, hogy nem masíroznak mellette friss indulókat harsogó katonabandák és természetesnek találta volna, ha fáklyákat lobogtatnak feléje a párisi éjszakában a meghódolt tömegek.

Mindent elért, amit csak huszonöt éves korában sikerről álmodhat egy vöröshajú táncosnő, aki valahonnan homályos mélységből indult, savanyúszagú szegénységből és egyszerre királynője lesz az életnek!

Milliói lesznek... milliói!

Káprázó szeme előtt megcsillogott az arany, briliáns ékszerek, a napfényes nizzai tenger, a yacht, az afrikai pálmaligetek...

Mikor hazaért, komornája levelet adott át. Durva, trafikban vásárolt levélboríték, gyerekes, primitív írás.

Az arca görcsösen rándult. Ez is most érkezett hát. Ez a végzetes, élete legtitkosabb szakáig nyúló levél, amelyre már két esztendő óta várt. Haragosan, kétségbeesve, jéggé dermedve várta... hiába! És most itt van, eléje hullt ezen a végzetes éjszakán.

Úgy vetette rá magát, mint a jaguár meglesett áldozatára. Volt abban valami vérengző mozdulat, ahogyan feltépte a borítékot.

Kedves leányom, Paula!

Sok könnyes, átsírt éjszaka után írom neked ezt a levelet. Köztünk látszatra már régen megszakadt minden kötelék, de azért tudom, hogy sokszor gondolsz haza és én sem felejtettelek el. Gyakran szoktam érted imádkozni. De mégsem írtam volna most sem, ha nem a húgod boldogságáról lenne szó. Ilus menyasszony két hónapja, egy nagyon derék fiatal mérnök kérte meg a kezét. A fiatalembernek ugyan fix állása van, de nagyon szerény a fizetése. Ilussal együtt sem keresnek többet havi háromszáz pengőnél, amiből azonban szerényen mégis megélhetnek. De az esküvőt mégsem tarthatják meg, mert legalább egy szoba bútort, azonkívül kelengyét kellene vennem Ilusnak, hogy háztartásukat berendezhessék, de sajnos, az ehhez szükséges összeget nem tudom előteremteni. Körülbelül két-háromezer pengőre lenne szükségünk. Ettől függ húgod boldogsága.

Kedves leányom, ezt nem azért írom meg, mintha könyörögni akarnék a pénzért. Egyszerűen tudomásodra hozom a dolgokat és most már reád bízom, hogy miképpen cselekedj. Nem akarok prédikációt tartani, nem beszélek életemről, az eseményekről, amelyek elsodortak, csak arra kérlek, szállj magadba és gondoldj arra, hogy az ember semmivel sem vezekelheti le jobban vétkeit, mintha jót cselekszik. Ilusnak erről a levélről nem is szóltam. Nem akarok benne esetleg hiú reményeket kelteni. Szegény lány, nem ismernél rá, annyira leromlott a sok gondtól, mert halálra epeшти magát a bútorok meg a kelengye miatt.

Remélem egészséges vagy, én mindenesetre tovább fogok imádkozni érted!

Anyád

Paulette keserűen mosolygott. Micsoda hideg, büszke szavak. És mégis mennyi megalkuvásba, elvek feladásába, megalázkodásba kerülhetett, amíg ezeket is leírta édesanyja.

A karosszékbe ült és lehunyta szemét. Átélté újra a gyötrelmes percekét, amikor először közölte anyjával, hogy sziniiskolába iratkozik és görll lesz az egyik operettszínházban. Akkor negyven pengőt kapott egy üzletben, ahol kiszolgáló lány volt. Az anyja sikoltozott, átkozódott, megpofozta. Erre megszökött hazulról. Az üzletben már régebben megismerkedett egy gazdag kereskedővel, aki bizonyos feltételek mellett hajlandónak mutatkozott arra, hogy kitaníttatja táncosnőnek. Ezt a férfit kereste fel. Egy év múlva már Bécsbe szerződött.

Onnan Berlinbe került, azután Párisba. Három év mult el és a három év alatt egyetlen levelet nem írt haza és egyetlen sor üzenetet sem kapott hazulról. Pedig majdnem meghasadt a szíve a nagy vágyakozástól. Időnkint mindig talált valami ravasz formát, hogyan tudassa címét és sikereit anyjával és hugával. De semmi visszhangjuk nem volt. Ez mérgezte meg Paulette életét. Ezért haragudott az egész világra, ezért gyűlölte a férfiakat, akik hízelgő szavakat duruzsoltak a fülébe és ajándékokkal halmozták el.

És most váratlanul megjött a várva várt levél. Paulette mindig úgy gondolt erre az eljövendő percre, mint valami lelki megváltásra, amely tele lesz könnyes elérzékenyüléssel, édes összeölekezéssel, egymásra találással és kölcsönös megbocsájtással.

De egészen másképpen történt.

Ez a levél felháborította, elkésérítette, végtelen csalódással töltötte el. Hát csak ennyi üzeni valója van édesanyjának három esztendő után? Pénzt kérnek tőle alig leplezett utálkozással. De hát mi joron bánnak vele így? Tegnap talán még más hangulatban találta volna ez a levél, de ma... oh, azóta egész világ mult el! Ó is menyasszony, akár a húga, előkelő, társaságbeli dáma lesz, aki miniszterek fogadóestélyén fog megjelenni, aki a társadalmi tiszteletnek és hódolatnak olyan bőségét élvezheti, amilyenről az otthoniak nem is álmodhatnak.

Hát nem, ezt így nem lehet elintézni!

Nem fogja elküldeni a pénzt.

És dacos dühvel darabokra tépte a levelet. Végleg szakít a multtal, semmi köze nincsen többé ahhoz a régi lányhoz, aki volt.

*

Mattisse szüntelen mámorban élt. Paulette a maximumra fokozta szépségét és kedvességét, az afrikai már nem is tudott másra gondolni, csak rá. Örült a nem remélt nagyszerű változásnak, mert azt hitte, hogy ez szerelem. Nem sejtette, hogy Paulette csak az élet ellen lázad, az otthoniaknak üzent harcot, nekik akarja megmutatni, hogy a dédelgetett, makulátlan anyai kedvenc, az Ilus, milyen tehetetlen verébsorsban vergődik az ő segítségével nélkül, míg ő, a lenézett, a család kitagadottja csak azért is kiharcolt minden társadalmi sikert! Majd elküldi nekik az esküvőjükéről készülő fényképfelvételeket, a lapokat, amelyek hasábokban fognak beszámolni a nagy eseményről.

Mattisse augusztus végén akarta megtartani esküvőjüket. Addig még négy hetük volt. Ezt az időt bizonyos gyarmati üzleteinek gyors lebonyolítására akarta felhasználni, hogy azután zavartalanul tölthessen fiatal feleségével vagy egy esztendőt a földgömb különböző luxus fürdőhelyein. Vagy tíz helyre kellett utaznia és nagyon idegesítette a probléma, hogy magával vigye Paulettet is? Ez igen kényes kérdés volt, mert előre tudta, hogy reggeltől estig üzletfeleivel kell majd tárgyalnia és mit tegyen közben Paulette?

Viszont sokkal féltékenyebb volt, semhogy Párisban magára merte volna hagyni. Úgy látszott, hogy Paulettet is rendkívül izgatta ez a kérdés, feltűnően szórakozott és ideges volt, mint aki nagy benső harcot vív. És egy este azt mondta Mattissenak:

- Jean, azt hiszem, megtaláltam a legjobb megoldást. Amíg távol leszel, arra a két hétre hazautazom Magyarországra az édesanyámhoz és hugomhoz!

Mattisse arca boldog, széles mosolyra húzódott. Hát persze, hogy ez a legtermészetesebb és legmegnyugtatóbb megoldás. A vasútkirály valósággal elérzékenyült. No lám, ebből is látszik, milyen szolid, családias lélek a felesége. A jövőbeli feleség hazavágyik édesanyjához és a hűgához. Eddig még nem is beszélt róluk és Mattisse finom tapintattal sohasem feszegette ezeket a családi kérdéseket.

- Nagyon helyes, kis szívem, utazz hozzájuk és ha majd a feleségem leszel és akarod, meghívhatod őket hosszabb vendégségre Párisba. Hadd ismerjem meg én is őket!

- Drága vagy! - mondotta Paulette és megcsókolta a derék Jeant.

És két nappal utóbb Budapestre utazott.

IV.

A Dunapalota első emeletén három egymásba nyíló, a királyi várra tekintő, fényűző szobát bérelt Paulette. Mikor a boyok felhordták a rengeteg poggyászt és magára maradt, kiment az erkélyre és úgy nézett szét a korzó felett, mint egy királynő!

Mikor még utoljára itt volt! Kopottan, reménytelenül, mint egy kis szürke veréb a ragyogó pávák és paradicsommadarak között. Csak irigy és elkeseredett nézője volt mindennek. Most pedig gőgösen és kissé gúnyosan nézte végig az erkély alatt hömpölygő sokaságot. Már megtanult látni, felismerte a talmi eleganciát, elégedetten gondolt arra, hogy a nők között, akiket látott, senki sem hordott drágább és elegánsabb modellruhákat. Mindegyiknél pompázóbb volt. És ott, túl a Dunán, a másik parton, az emeletes palotasor mögött még látszanak a lerombolt tabáni utcák, ahol régen elfelejtett fiúk súgták első buta szerelmes vallomásaikat a fülébe...

Paulette e pillanatban nagyon meg volt elégedve magával, az élettel és főleg az ötletével. Azzal a kegyetlen, komisz kis ötletével, hogy személyesen válaszolja meg a széttépett levelet.

Visszament a selyemtapétás szalonba és a kis rokokó íróasztal elé ült.

Drága anyám,

tudatom, hogy levele annyira meghatott, hogy vonatra ültem és Pestre jöttem, mert látni akarom mindnyájukat. Itt lakom a Dunapalotában, kérem, keressenek fel mind a hárman: anyus, Ilus és a vőlegénye. Természetesen minden kérésüket teljesíteni fogom, annál is inkább, mert senki a világon nem értheti meg hugocskám lelkiállapotát jobban, mint én, aki két hét óta szintén menyasszony vagyok. Vőlegényem Matisse Jean, az afrikai vasútkirály, aki a világ egyik leggazdagabb embere és örülten szerelmes belém. Anyus kezét csókolja és látogatásukat sürgősen várja

Paula.

Gonosz mosollyal dörzsölte kezét. Ez már finom, tökéletes visszavágás volt. Ők szégyeltek eddig? Majd most fordítunk a dolgok sorrendjén. Ő az, aki nem mehet pirulás nélkül a józsefvárosi kis lakásba. Ilusnak mérnök a vőlegénye? Hát ő is férjhez megy. Olyan szédületes partit csinál, hogy a világ összes egyesített erényeit nem jutalmazhatnák különb férjjel.

Becsöngette a boyt és elküldte a levelet.

*

Csakugyan úgy érkeztek, mint ahogyan a középkorban a jobbágyok küldöttsége járulhatott a kegyúr elé. Mind a hárman vasárnapiasan kiöltözöttek és igen rosszul érezték magukat a puha perzsaszőnyeges, márványoszlopos, sejtelmesen megvilágított luxus szálloda halljában. Olyan idegenek, gyámoltalanok és elhagyottak voltak, mint az egerek. Amikor az első emeleti fejedelmi lakosztály fehérre zománcozott, bronzkilincses ajtaját a boy kinyitotta és a mennyezetig érő tükör ezüst visszfényében csipkefelhőkbe öltözve, briliánsokkal tele aggatva, megjelent előttük Paulette, a kozmetika minden varázslatával felfokozott szépségben, a lélekzetük is elállt és a mama, aki már apróra kigondolta, hogyan fog lányához rohanni, hogyan öleli keblére, csak állt földbe gyökerezett lábbal. Moccanni sem mertek, hápogtak, hebegtek, nem voltak bizonyosak, hogy nem tévedés történt-e, csakugyan Paula az előttük álló tündérkirálynő?

De már nem lehetett kétségük. Paulette kitarta karját:

- Anyuskám! - sikoltotta és magához ölelte az elámult és elkábult öregasszonyt, aki valósággal behullott a finom illatfelhőkbe, amely abból a csipkekölteményből áradt. Ebben a pillanatban Szücs Mártonné asszonynak úgy elpárolgott minden gögje, fölényes méltósága, évek óta gyűjtögetett erkölcsi felháborodása, hogy a megilletődéstől alig merete visszacsókolni leányát és prédikációk, megbocsájtó malasztos szavak helyett csak ennyit tudott mondani: milyen gyönyörű lettél! Holott meg akarta mondani, hogy kegyetlen, szemérmetlen teremtés, amiért szegény kis hugát arra kényszeríti, hogy idehozza a vőlegényét és nyilvánvalóvá tegye, milyen szégyenteljes életet él jövődöbeli sógornője, hogy ilyen fene nagy gazdagságba keveredett. Szücsné egész éjszakán át sírt és tanácskozott Ilussal, hogy mégis jobb lenne letagadni Pista előtt Paulát, mert hátha a fiú úgy megbotránkozik, hogy visszalép a házasságtól?

De nem botránkozott meg. Úgy nézett, hogy a szeme is majdnem kiugrott. Alázatosan és zavartan kezét csókolta és a haja tövéig elpirult, mikor Paulette temperamentumosan megcsókolta és azt mondta: szervusz sógor! Jó gusztyusod van, nagyon szép kis lány a hugom, ámbár majd megmutatom, hogy szebb is lehet. Majd egy kicsit kiöltöztetjük és kikozmetikázzuk önagságát!

Paulette úgy csacsogott, olyan közvetlen, aranyos, angyali volt, hogy a család olvadozott a gyönyörűségtől és a büszkeségtől. Most már dicsekedni szerettek volna Paulettel. Hogyne, hiszen ez egészen más, mint amit képzeltek. Így szemtől szemben nyoma sem volt annak az ellenszenves bűnnek, amit az efféle megtévedt lányokkal kapcsolatban nagyít fel a fantázia. Ellenkezőleg, bájos volt és finoman úri, letompított, elegáns modorú, aki mellett ők olyan lomposak és otrombák voltak, mint három medve. Azután megmutatta a vőlegénye arcképét. A Rolls-Royce-kocsit, amelyben együtt mennek a nagyoperába. A párisi palota jól sikerült fotografiáját. Amikor az ugandai farmot és a néger cselédséget is megmutatta, elkábult édesanyja halkán, dadogva azt mondta:

- Bocsáss meg, Paulácskám... bocsáss meg!

- No vőlegény úr, várjon, most jön a nagy varázslás! - nevetett Paulette, aki úgy látszik, meg sem hallotta a mama halkán motyogott szavait. - Gyere Ilus, átmegyünk a másik szobába. Addig a mama mulattassa Pistát. Vő és anyós nem kezdhetik meg eléggé korán megszokni egymás társaságát.

Áthurcolta Ilust a szomszédos szobába és ott tetőtől talpig levetkőztette. Közben szakértően bírálta hugát.

- A bőröd nem eléggé ápolat. Micsoda ujjaid vannak? Rémes, milyen közönséges körömlakkot használsz. No és a rúzsod? Olyan tőle a szád, mintha megdagadt volna.

Majd én kitanítlak, hogyan kell festeni az arcodat. A hajadat sem ártana bronzoztatni. Most ez a divat. Próbáld fel ezt a kombinét. Szerencsére legalább nem híztál el. Hordani tudod a dolgaimat. Húzd fel a kis trottőr ruhámat!

És mialatt egymás után adta rá a különböző dolgokat, festette, szempilláit húzogálta és púderrezte, megkérdezte:

- Szereted?

Csak úgy közömbösen hangzott a kérdés, de majdnem megszakadt a szíve az izgalomtól, úgy várta a választ.

- Imádom. Pista a legédesebb fiú a világon! És te is szerelmes vagy?

Paulette arcán fáradt, fanyar mosoly játszott.

- Csacsi vagy, abban a világban, amelyben én élek, ezt nem szokták a nőtől kérdezni!...

De csak egy pillanatra komorodott el. A következőben már odaállította Ilust a tükör elé.

- Van szerencsém bemutatni önmagának, hercegkisasszony!

Ilus elsápadt. Olyan szépnek tűnt fel maga előtt, hogy felsikoltott boldog meglepetésében és azután a varázslómester nyakába borult és össze-vissza csókolta.

- Köszönöm... édes... aranyos nővérkém!

És elfogultan, dobogó szívvel, szörnyű lámpalázzal indult a másik szoba felé.

Tóth Pista ámulva nézte a belibegő jelenséget. A pirosítóval, korommal, rúzzsal, párisi ruhával ujjáalakított menyasszonyát.

Nézte és abban a pillanatban szörnyű tragédia játszódott le benne.

Ez nem az a lány volt, akit ő szeretett.

Egy szájalmas, nevetséges és félszeg külvárosi kislány állt előtte, akit dámának öltöztettek ki. Micsoda nevetséges figura volt a nővére mellett. Milyen remekül volt kozmetikázva Paulette. Az arcára rakott minden színfolt illett az egyéniségéhez, a mozdulata, beszédmodora összhangban állt ruhájával és parfümjével. Lehelete árasztotta magából a gazdagságot és nagyvilágiasságot. És Ilus, aki e pillanatban éppen úgy ki volt festve és akin szintén vagyont érő modell ruha volt, olyan volt mellette, mint egy buta kis liba. Látszott rajta a parvenüség, hogy soha életében nem volt rajta jó ruha, hogy nem tudott kozmetikájához idomulni. Ameddig a maga szürke kis ünneplőjét hordta és olcsó rúzzsal kente az ajkát, megvolt az egyéni varázsa, a szegénység sápadt, holdvilág költészete, de most, mikor tündökölni akart, egyszerre szájalmas utánzó lett. Olyan volt, mint a nővére karikatúrája.

- Nos, hogy tetszik a menyasszonya? - kérdezte Paulette huncutkodva.

- Oh nagyon... természetesen! - dadogta Tóth és közben olyan pillantást vetett Pauletterre, mint egy elérhetetlen bálványra. Rabszolgák nézhetnek így mindenható úrnőjükre, ilyen alázatosan, reménytelenül, megsemmisülten.

Paulette figyelmét nem kerülte el ez a forró szédület. Tetszett neki a naiv fiatalember barbár őszintesége, mellyel felcsodálkozott rá. És Ilust nézte, ahogyan ráfonódott a fiú karjára, határtalan imádattal, a győztes szerelmes édes símulásával.

Amikor elmentek, Paulette felzaklatva vetette magát az egyik karosszékbe. Valami nem sikerült. Baj volt. Nem így képzelte mégsem ezt a találkozást. Láthatatlan tükröt tartottak eléje és ebben most egyszerre megpillantotta valódi énjét. Az anya egyetlen szemrehányó szóval sem illette, bámulták, becézték, hódoltak előtte és... sohasem érezte nyomorultabbnak magát, mint ebben a pillanatban!

- Hazudtam... hazudtam nekik! - viharzott benne a nagy felismerés. - Nem értem sikert és nem vagyok boldog! Ő a boldog... ő a beérkezett, a húgom... Ilus... mert szerelmes!

És újra maga előtt látta a huga szinte átszellemült piros kis arcoskáját, ahogyan odasímult a vőlegényéhez! És ő... még sohasem szeretett. Mindig csak a férfiak szerették. És most a befejezés... az öregedő, idegileg elkoptatott, féltékeny férfi, aki végigmulatta a világ minden lebuját és ki tudja, micsoda beteges vágy hajtja éppen hozzá?

Ez a Tóth Pista... mint egy nagy gyermek, mint egy melegszerű szép kutya. Itt nőtt, ezen a talajon, ebben a másik világban, ahonnan ő elszakadt. Ilyen férfiről álmodott ő is, amikor még álmai voltak és nem kellett veronállal bódulatba ringatni magát.

Egészen bizonyos, ezerszer különb férfiakkal találkozott már, mint ez a jelentéktelen, félszeg kis magyar mérnök. Szébb, elmésebb, elegánsabb, gazdagabb férfiak vallottak már neki szerelmet. És egyik sem érdekelte. És ez most mégis felzaklatta, nyugtalanná tette! Hogyan lehetséges ez? Teremtő Isten! Megőrült? Hiszen ez kész téboly!

De mindenek van magyarázata. Talán az ő szerelmi élete nem is lehet más, csak ilyen nyárs-polgári. Hiába örvénylett bele aranyhullámokba, Chanel-parfőmbe, Rolls-Royce-autóba... a vére megmaradt proletárnak, érzékei kielégítetlen nosztalgiával húzzák vissza az elhagyott régi világba!

Vagy a hugán akar bosszút állni! Tőle akarja elrabolni vőlegényét. így fizet, mert megtagadják!

Nem! Nem! - sikolt benne rémülten a tiltakozás. Nem akar bosszút, csak boldog szeretne lenni! Úgy akar ragyogni, égni, mint Ilus...

- Nem lett volna szabad Pestre jönnöm! - rémült fel benne a gondolat és a telefonhoz rohant.

- Portás, hová érdemes ma este menni? Mit játszanak a színházakban? És melyik a legjobb mulató...

Ma este nem szabad tovább gondolkoznia és lefekvés után dupla adagot vesz be az álom-porból.

V.

Valami nem volt rendben.

Ilus most is ragyogva kérdezte Pistától: szeretsz? És Pista mindig azt válaszolta: szeretlek!

De a mozdulat, ahogyan megölelte, a csók bágyadtsága, a szó szintelen, hideg csengése ijesztő volt. Rémesek a szerelmes szavak, ha nem érezzük rajtuk a vérkeringés központi fűtését.

Ilus ijedten figyelt fel. Nagy távolságokból és kerülő úton elindult a gyanu.

Először még elhesegette magától a gondolatot és azt akarta elhíttetni magával, hogy Pistának valami rejtett bánata van. Hivatali kellemetlensége, vagy ehhez hasonló.

- Mi bánt, kedves?

- Semmi!

- Miért nem vagy hozzám őszinte?

- Ha mondom, édesem!

Nem akarta tovább faggatni. De mint egy ijesztő távoli villámlás, már felrémlt benne a félelem. Még nem tudta, hogy mitől fél, de nyugtalanság mérgezte a lelkét.

Holott sohasem fényesedett körötte szikrázóbb szépségben az élet. Paula valósággal elárasztotta őket gavalléros ajándékokkal. Új ruhák, kalapok, divatos cipők, selyemharisnyák, ékszerek, szőrmék vándoroltak a szegényszagú kis lakásba, a szomszédok álmélkodva és elképedve dugták össze a fejüket, fel voltak háborodva, méltatlankodva pletykáztak, rágalmaztak, irigy falkákba verődve a lépcsőházban és folyosókon. Özv. Szücsné már olyan cifra és proccos volt, mint egy lipótvárosi bankámé. És Ilus? A bércaszárnya szoba-konyha lakói megállapították, hogy biztosan színésznő lett belőle vagy másfajta erkölcstelen perszóna, akit kezdtek kinézni maguk közül. Különben már hírlett is, hogy felmondták a lakást. Nagyban megy náluk a rongyszedés. Háromszobás központi fűtéses lakást béreltek a Margithíd közelében.

És minden délután autó jött Ilusért, elvitte a Dunapalotába, ahol már ötórai teára öltözve várta Paula. Egy kicsit pletykáztak, két fiatal nőnek rengeteg beszélni valója van, a divat és kozmetika témája, hála az Égnek, kifogyhatatlan És közben Paulette óvatosan, mosolyogva mindig megkérdezte:

- Boldog vagy?

- Imádom Pistát! - válaszolta Ilus.

De a hangja kissé bizonytalanul csengett, az arcán árnyak suhantak könnyen és finoman. De Paulette mégis észrevette.

Hat óra felé megérkezett Pista is. Vadonatúj fekete zakkót hordott és hozzá csíkos nadrágot. Egész havi fizetése rámehetett, Ilus tudta, hogy, nem az ő tiszteletére öltözött ki, hanem Paulette diktálta ezt az eleganciát. És más is történt, valami furcsa, nyugtalanító és szokatlan dolog. A mindig rosszkedvű, szórakozott, hallgatag Pista egyszerre felgyulladt, a különben eléggé egyszerű fiú szinte szikrázóan szellemes lett, hangos volt, nevetett, izgult, egész lénye felfokozódott valami különös benső tűz lázában.

Táncoltak. Tango argentino. Epekedő szakszofon. Pista Paulettet kérte fel, előzőleg Ilussal táncolt.

Ilus szinte eszméletlen rémülettel nézte őket. Micsoda tánc ez! Paulette, a táncosnő, a párisi éjszakák csillaga, ahogyan testével maga is muzsikálta a tangót, szinte perzselt a ritmusok fel-forrósult szépségében.

Mindenki nézte, a férfiak felfigyeltek, mintha villamos ütés érte volna őket, a nők elragadtatva és irigyen figyelték.

Ilus sírni szeretett volna. Az ő zavart és ügyetlen tánca, melynek nem volt parfömje. A lámpaláza, állandó feszélyező érzése, hogy nem való ide a gazdag, előkelő társaságba. És a nővére! Mint egy külön világ! Mennyivel szebb, elegánsabb, hódítóbb, mint ő!

És Pista!

Tóth Pista mérnök, az ő vőlegénye, aki alig öt perc előtt hidegen és unottan tipegett vele a parketten, szótlánul, a mozdulatok unott gépiességével. Csak a lába mozgott, de a szíve, mintha elállították volna a dobogását, az egész ember be volt csukva, mint egy vasárnapi bolt, le volt húzva a redőnye, nem lehetett látni semmit az abban felhalmozott szép és értékes portékákból. De most megint fel volt húzva a redőny, ragyogott, fénylett a kirakat, mint egy ékszerészbolt, csupa szikrázó drágakő.

Ilus iszonyúan erőlködött, hogy fel ne sikoltson és hangos sírásra ne fakadjon. Nem hazudhatott tovább magának, nem volt értelme az áztatásnak. Teljes nagyságában felismerte a veszedelmet. Pista Paulába szerelmes. És Paula...

Nem mert tovább gondolkozni, ájulás környékezte. Fel akart ugrani, letépni magáról a nővértől kapott gyönyörű ruhákat, valami retteneteset csinálni...

De azért semmi sem történt, csak nagyon sápadt volt, mikor Paula és Pista visszajött az asztalhoz.

- Nagyszerű volt! - mondotta Pista. - A sógornő tündérien táncol!

- Kérlek, menjünk, nem érzem jól magam! - mondotta elhalványulva Ilus.

Paulette meglepett pillantást vetett rá. Egy pillanat alatt mindennel tisztában volt. Ilus féltékeny. Dacosan ajkába harapott. Így is jól van.

- Menjünk a korzóra sétálni. A friss levegő jót fog tenni! - vélte Pista.

- Nem, szédülök. Kissé le szeretnék feküdni Paula szobájában. Maga addig szórakozzon itt egyedül!

Ebben maradtak és a két nővér kisietett a hallból.

VI.

Amikor becsukódott mögöttük a szállodai szoba ajtaja, Ilusból egyszerre kitört a visszafojtott indulat. Halk, csukló sírás tört ki belőle. Paulette megrendülten állt húga előtt. A három év, amely közük zuhant és olyan messze sodorta hűgától, egyszerre kisuhant életéből. Egy pillanatra ismét a régi testvér volt, aki a konyhában összebújva tanácskozta meg nővérkéjével filléres gondjaikat, naiv kis szerelmeiket.

- Iluskám, mi történt, mért sírsz?

Ilus dacosan rázódot fel. Mintha kicserélték volna, a szelíd, halk hangú, az élettől aláztatossá taposott lány csupa lángoló indulat volt.

- Mért jöttél - kiáltotta magánkívül - mért tettél szerencsétlenné?

Paulette elképedve nézett rá.

- Órült vagy - mondotta - nem tudod, mit beszélsz! Jobb vagyok hozzád és többet tettem, mint bármilyen más testvér az én helyemben.

- Igen, kivettél az állásomból, ajándékokba fullasztottál, de olyan gonosz uzsoraáron, amelyért életemmel fizetek!

- Nem értelek, miről beszélsz?

- Nagyon jól tudod! Elcsavartad Pista fejét. Elvetted tőlem...

- Nem tudod, mit beszélsz...

- Ne tagadd! Mindent láttam, ahogyan gyujtogattad, kacérkodtál vele tánc közben. Ahogy napok óta szédítéd... Már utál engem. Hideg, kényszeredett minden szava. Rám se néz. Mért tetted ezt? Mit akarsz tőle? Nem hozzád való. Te mindent megkaptál az élettől. Szébb vagy, mint én, milliomos a vőlegényed, mért veszed el tőlem ezt az egyetlen boldogság-morzsat, amelyet én kaptam...

Dermedt, mérgezett csend hullt közük néhány pillanatra, ahogy ellenségesen villant össze a szemük.

Azután Paulette vállat vont.

- Azt akarod, hogy tűnjek el ismét életedből? Megtehetem. Ezek után igazán nem tart vissza semmi. Elutazhatom, akár még ma este. Azt hiszem, tíz óra tájban indul egy vonat Bécs felé. De ez volna veled szemben a legnagyobb gonoszság. Te nem értesz a férfiakhoz. Ha én most hirtelen eltűnök, úgy ez a fiú soha életében nem tud engem elfelejteni és ahányszor hozzá fogsz símulni, rám fog gondolni, velem fog összehasonlítani és rólam fog beszélni.

- Pista szeret engem! - kiáltotta kétségbeesetten Ilus.

- Talán csakugyan szeretett. Nem tudom. Az ember néha szándékosan kábítja magát és elhítt magával bizonyos érzéseket. De egy bizonyos: most csakugyan én tetszem neki jobban. Beszéljünk nyíltan erről. Nem tehetek róla, nem akartam elcsábítani...

- Hazudsz! Láttam, micsoda gonosz, kacér játékot folytattál vele!

- Úgy viselkedtem, mint ahogyan a világ minden férfival szemben viselkedik minden társaságbeli nő. Kedves voltam és jókedvű.

- Ugrattad, szédítetted!

- És ha azt mondom, hogy tévedsz... nem játszottam vele...

Ilus megtántorodott. Arca egy fokkal még halványabb lett.

- Hogy érted ezt? Mit akarsz ezzel mondani?

Paulette kínzott mozdulatot tett.

- Olyan nehéz értelmesen beszélni veled, Ilus. Ne haragudj, de egy kicsit ostoba és primitív vagy. Úgy beszélsz és gondolkodsz, mintha színpadon képzelnéd magad. Még jó, hogy vitriollal nem fenyegetődzöl. Hogyan magyarázzam én meg neked, hogy a szerelmet nem lehet makacssággal, harccal és érzelmes hozzátapadással kicsikarni a férfiakból. Hogy az egy váratlan villamoskapcsolás, amelynek nincsenek törvényei, amit nem lehet és nem is kell előkészíteni. Ismétlem: eszemben sem volt magamba bolondítani Pistát. De ha megtörtént, úgy nincsen emberi erő, amely ezt jóvá tehetné. Hasztalan próbálna ő is küzdeni ellene, külsőleg talán rendbe jönne minden, de a vére minden cseppjében tovább is csak a szenvedély izzana.

- Gyilkos! - hördült fel Ilus.

- Micsoda nagy szavak! - mosolygott keserűen Paulette. - Ül le, Iluskám és hallgass meg nyugodtan. Ne ítélj könnyen és elhamarkodottan felettem. Nem ismersz. Nem tudod, micsoda embertelen gyötrelmeken, milyen szörnyű vesszőfutásokon át jutottam én idáig. Olyan magányosan kóboroltam esztendőig a nagy városok éjszakáiban... kiöltözve és illatosan és minden este, sok esztendő minden végtelen éjszakáján frakkok és szmokingok gyilkos gyűrűjében utálkoztam. Minden vakító ingplaszttron felett mohó és ellenszenves fej vigyorgott rám, emberek, akikhez semmi közöm nem volt, akik semmit sem tudtak rólam, csak azt, hogy csinos és kívánatos vagyok, akik nem törődtek azzal, hogy van-e gondom, hogy érzek, gondolkozom, szenvedek-e? Néztek, mint egy árut, mint egy kirakatba tett szőnyeget vagy más csecsebecsét. Te nem tudod, mi az, amikor ennyire megalázzák az embert, hogyan lehet tombolni, őrzöngeni a gyűlölettől és kétségbeeséstől...

Hirtelen félbeszakította magát és szinte ellenségesen nézett Ilusra.

- Mért beszélek én neked erről? Mért mentegetődzöm? Úgysem érthetsz meg. Gyűlölsz! Mit tegyek! Engem olyan kevesen szerettek igazán...

- A vőlegényed...

- A hiúsága van megsértve, izgatja, hogy nem érhetett el. Beleőrül, hogy akadályba bukkant. Ez felgyújtotta fantáziáját, örületbe korbácsolta az idegeit. A szerelem... az más!

- Igazad van, én nem értem a te finom meghatározásaidat, Paula. Csak azt tudom, hogy meg akarsz rabolni, feldúltad a boldogságomat...

- Megmentettelek! Pista sohasem szeretett téged!

- Hazudsz!

Paulette fáradt mozdulatot tett.

- Ah, menj vissza hozzá... mit bánom én! Holnap elutazom.

Az ajtón kopogtak. Pista dugta be a fejét.

- Jobban vagy már? - kérdezte.

- Igen, már sokkal jobban van! - válaszolta Ilus helyett Paulette. - Azt hiszem, múltó szédülés volt, talán nagyon meleg volt a teremben. Mindenesetre viselje majd gondját, kissé gyenge, érzékeny teremtés. Én holnap elutazom...

- Elutazik? - hebegte Pista és szívéből kiszökött a vér. Nem tudta leplezni rettentő felindulását. - Hiszen azt mondta, még egy hétig marad...

Ilus idegrohamot kapott a dühtől és kétségbeeséstől.

- És ha azt mondta? És ha elutazik? Mért vagy úgy megrendülve? Mért sápadtál el? Szereted?

Olyan brutális és szenvedélyes volt a támadás, hogy a férfi valósággal megtántorodott. Elszörnyedve, halálos zavarban nézett Ilusra.

- No-no, ne rémüljön meg annyira, nincsen semmi baj! - igyekezett Paulette menteni a helyzetet. - Ilus féltékeny. Előfordul ilyen csacsiság fiatalok között.

- Beszélj, mondd, hogy hazudik, hogy nem szereted őt, hogy csak engem akarsz! - kiáltotta szinte eszelősen Ilus.

Paulette sajnálkozva nézte. Tudta, hogy a szerencsétlen mindent menthetetlenül elrontott. A férfi örökre kiábrándul abból a nőből, aki ilyen porig alázottan veti magát a lába elé.

A férfi szinte lélektelenül fordult Paulettehez:

- Bocsásson meg - dadogta.

De nem fejezhette be. Ilus szinte tombolva ragadta meg a karját.

- Miért kérsz bocsánatot? Ne állj szóba vele! Gyere, menjünk!

És valósággal magával hurcolta a megrökönyödött vőlegényét.

Kint az uccán azonban elmúlt a bénító varázs, Tóth Pista egyszerre felszabadult, nem érezte azt az elfogultságot, mint Paulette jelenlétében.

- Mit jelentett ez? Miket mondtál, mit tettél? - támadt indulatosan Ilusra.

- Szívem - didergett meg a lány és szeme könnyeikei telt meg - szeretlek, nem akarom, hogy elhagyj miatta!

- Nagyon kínos és nagyon tapintatlan voltál! - válaszolta Pista és az arca, hangja csupa visszafojtott bosszúság, tehetetlen düh volt.

- Ne haragudj, nem szabad haragudnod! - esdekelt Ilus. - Ugy-e mellettem maradsz és szeretsz? - kérdezte könnyörögve.

- Igen... természetesen! - válaszolta szórakozottan Tóth István. De már nem is figyelt a lányra, szerette volna lerázni, egyedül maradni és gondolkozni. Az érzések fergetegszerűen rohanták meg.

Alig várta, hogy az autóbuszmegállónál valamilyen ürüggyel elbúcsúzzon.

- Találkoznom kell a kollégáimmal. Tudod, minden hónapban társasvacsoránk van, amelyen az igazgatók is megjelennek. Ebben a hónapban kissé előbb tartjuk meg...

Szinte boldog volt, mikor Ilus felszállt az autobuszra. Maga is elcsodálkozott, hogy így tud örülni. Meglepte, hogy ennyire terhére volt Ilus. A felismerés, hogy ennyire nem szereti. Most már határozottan tudta, hogy nem fogja feleségül venni. Eddig is sejtette, bújkált, lappangott benne az érzés, de most egyszerre ellenállhatatlan erővel robbant ki belőle.

Menekülni fog. Nagyszerű látomások lobogtak fel előtte, bíbor szédület kábította. Valami nagy, mindent elsőpró isteni szenzáció lázában remegett. Csoda történt vele. Valóra vált a lehetetlen!

Paulette szerelmes belé. Ez nem lehet kétséges. Ilus viselkedése nem hagyott kétséget efelől. Ezért kell Paulettenek hirtelen elutaznia. Miatta! Mert szereti!

Tóth István ragyogó önérettel húzta ki magát. Ilyesmit eddig csak regényben olvasott, vagy moziban látott. Hogy egy, az élet szélére sodort átlagos, kis, szürke emberbe beleszeret a világ legnagyobb nője. Szép, gazdag, káprázatosan elegáns, egy vasútkirály menyasszonya!

De hirtelen összecsuklott, a szívverése is elállt a rémülettől. Eszébe jutott, hogy Paulette az éjszaka elutazik.

Határtalan düh viharzott fel benne. Mindennek Ilus az oka. A jelentéktelen, irigy, nyugós nyafogó, tapadó kis teremtés. Ő üldözte el Paulettet!

De ennek nem szabad megtörténnie! Most nem szabad érzelmeskedni. Csak semmi ellágyulás. Határozottan, erélyesen, azonnal kell cselekedni. Az élet egyszer csillogtat csak ilyen szédítő lehetőséget.

Megfordult és gyors léptekkel ment visszafelé a Dunapalota felé.

VII.

Paulette az ágya szélén ült és hosszú, ideges ujjai remegve siklottak végig a veronálpasztillákon. Még sohasem volt ennyire fáradt, elkeseredett, életúnt. Mintha hirtelen kilobbant volna benne minden életerő.

- Elfogyott a benzin, kényszerleszállás! - mormogta és egy régi emlékre gondolt, amikor Genfből repülőgépen ment Párisba és útközben hirtelen le kellett szállniok, mert kifogyott a benzin. Akkor is ilyen napsütéses magasságból siklott le hirtelenül. - Olyan céltalan, olyan ostoba minden! - gondolta fanyarul. A végzete, hogy mindenkit boldogtalanná tesz. Mennyi gyűlölettel távozott Ilus...

Tóth István! Tulajdonképpen örület! Nem szép, nem érdekes, nem szellemes, koldus. És mégis!... Hát meg lehet ezt érteni? Szereti! Tetszik neki! Ez a buta, jelentéktelen ember. Azokkal a rajongó szemekkel. Ahogyan égett, remegett tánc közben, a néma imádata, az érzéseknek ez a furcsa szűzies ősisége! Kár volt Pestre jönni. Ostobaság volt felviharoztatni régen eltemetett érzéseket. Most már nagyon nehéz lesz újra megnyugodni, visszamerevülni a cinikus közönybe.

De majd csak lesz valahogyan. Csak gyorsan el innen, mielőtt nem lesz késő! Ilus majd rendbe jön vőlegényével, a fiú ki fog magyarázkodni...

Csomagolni kellene. De képtelen mozdulni. Olyan halálosan fáradt. Csengetni fog a szállodai inasnak. Majd az becsomagol...

Kopogtak.

Furcsa, gyáva kopogással. Ahogyan a titokban érkezők szoktak, akik nem akarják, hogy mások is meghallják a kopogást. Sürgetően, könyörögve. Magányos, szép asszonyok ismerik már ezt a kopogást.

Paulette pillanat alatt talpra szökött.

- Szabad!

Tóth István lépett be.

Halálos zavarral, az izgalomtól elfulladva álltak egymással szemben.

- Bocsásson meg! - dadogta Tóth és remegő ujjai közül a földre csúszott a kalapja.

- Miért jött vissza? Hogy mert visszajönni?! - kérdezte indulatosan Paulette.

- Nem tudtam mást tenni,... kellett! Ha behaltam volna, akkor is!

- Ez gonoszság... Árulás szegény kis húgom ellen! Takarodjon innen. Hogy képzeli, hogy én egyedül fogadom magát?

- Nekem mindegy... ha gyűlöl is... én most már úgysem élhetek tovább. Ha elutazik, főbe-lövöm magam.

- Zsarol?

- Gyónok! Az igazat mondom. Az én életem zátonyra futott. A nagyapámnak még kétezer hold prima földje volt, az apám tönkre ment és én már koldús vagyok. De a véremben még a kiskirályok régi álma és vágya bujkál. Ezt én is csak azóta tudom, amióta magát megismer-tem. És most már nincsen visszatérés. Nem tudok többé megalkudni, belenyugodni a vigasz-talan szürkeségbe. Felorkánlott az igazi természetem. Szeretem magát...

- Legyen esze. Meg akarja ölni Ilust? Feleségül kell vennie.

- Ez volna a legnagyobb becstelenség. Ha így venném el, szerelem nélkül. Ha folyton gyűlöl-
nöm kellene, mert arra gondolnék, hogy ő állt kettőnk közé!

- De hát hogyan gondolja ezt? Menyasszony vagyok... És maga nem érdekel. Érti? Távozzék.
Vagy azt akarja, hogy csengessek és a pincérrel dobassam ki?

Tóth dacosan leült egy székre.

- Nem megyek. Kidobat? Botrány? Nagyon kis dolgok, amikor az ember élete legnagyobb pil-
lanatát éli. Én most már csak addig létezem, ameddig ebben a szobában vagyok. Ezt jól tudja.
Maga ért a férfiakhoz. Megérzi, mikor valaki komolyan beszél. Tudja, hogy a kezében tartja
az életemet. Én nem értek nőhöz. Nem voltam sohasem szerelmes. Csak most. Nem kínálha-
tok magának pénzt és ékszereket. Nincsenek vasútjaim Afrikában. Csak érzéseim vannak. Ez
a rongyos kis életem. Ezt adom magának.

A szavai úgy hullottak a nőre, mint a forró láva. Paulette lehúnyta szemét, a pillája alól könny
csordult ki. Nagyon szenvedett és nagyon boldogtalan volt.

- Menjen, - súgta halkán, - hát nem látja, hogy nekem nem szabad, nem lehet boldognak
lennem! Kérem, könyörgöm, ha igazán szeret, hagyjon magamra. Majd elmúlik, le fog csilla-
podni a nagy háborgása és szeretni fogja Ilust...

- Csak magát szeretem!

- Drága barátom... ez esztelenség, szerencsétlenné akar tenni mindnyájunkat?

- Nekem minden mindegy. Ez a nagy pillanat, amikor mindent felteszek egy kártyára, amikor
eldől az életem! Maga bátrabb, mint én, én csak ma este rázódtam fel abból az aléltáságból,
amelyben eddig éltem. De maga mindig harcolt, ezt az éjszakát várta öntudatlanul. Amikor
találkozni fog valakivel... velem, aki nyomorult, eltaposott emberféreg voltam addig, amíg
maga meg nem váltott!

Paulette megrendülve hallgatta a férfit. No lám, milyen nagyszerű szavakat talál, hogy ki-
gyulladt, mintha csakugyan a mesék varázslata történt volna vele. A jelentéktelen emberke
megrázkodott, lehullatta kopott, elnyűtt bőrét és most kiragyogva, hódító és forró férfias-
sággal áll előtte.

Micsoda éjszaka volt ez itt a szálló rokokó szalonjában, milyen füledt, titkokat hozó. Paulette
még sohasem érezte ezt a furcsa remegést, a riadt félelem és a józanságtól megfosztó vágy
nagyszerű harcát. De még védekezni próbált.

- Ha szeret, akkor most távoznia kell. Majd írni fogok, életjelt adok. Most mind a ketten
örültek vagyunk. Várjuk meg a holnapot, amikor józanabbul gondolkozhatunk... Ne nyúljon
hozzám... hagyjon... nem akarom...

De a tiltakozás belefűlt az első csókba. Nem is csók volt, hanem valami fájdalmas, rémült
marcangolás, ahogyan a két ijedt száj, melyekben még tiltakozó szavak rekedtek, szinte
viaskodva, a szenvedély gyilkos összecsapásával támadt egymásra.

A telefon berregett.

Átkozott, bűvöletet tépő hang.

Mikor az extázis nagyszerű káoszából jeges zuhanyra ébredünk. Félszeg és groteszk lesz az
előbb még nagyszerű mozdulat, a támadás isteni szemérmelensége kínos zavarrá torzul. A
győzelem piros muzsikája helyett a rémület dobol fel: valami borzalom következik.

A telefon újra csenget.

Nem lehet tovább habozni. Paulette sírni tudna dühös haragjában. Ilus lesz - gondolja magában - és szeretne meghalni, föld alá süllyedni, vádat és szégyent érez.

- Halló, ki beszél?

A férfi mozdulatlanul nézi, a szive vadul ver, ő is meg tudna halni, annyira kétségbe van esve.

Paulette halkan felsikoltott. Meghatározhatatlan, furcsa hangon, amely zavart, indulatot takar, hazudik, nincsen határozott hangszerelése, mindenre magyarázható.

- Maga az, Jean? - kiáltja és a szeme már rémülten villant Pista felé, közölte vele a veszedelmet. A férfi értelmetlenül bámult rá.

- No de micsoda meglepetés! Oh, ez nagyon kedves... várjon egy pillanatilag, mingyárt feljöhet!
- mondotta hadarva és izgatottan.

Lecsapta a hallgatót, a hajától a kisujjáig remegett.

- Menjen, meneküljön! - kiáltotta magánkívül Pistának. - A vőlegényem van itt, repülőgépen érkezett Genfből. Meglepett.

Mint a pöröly zuhant a szó a férfi agyára. Beleőrült. Tébolyult dac lángolt fel benne.

- Nem megyek! - mondotta és állt égő szemmel, halálra váltan.

Paulette hozzáugrott és megrázta a vállánál.

- Térjen magához, hogyan képzeled ezt? Ne veszítse el józanságát! Ne tegyen tönkre! Mindent el fogok intézni. Találkozni fogunk. De most el kell tűnnie...

- Ha az az ember belép, megölöm!

Paulette idegrohamot kapott kétségbeesésében. A hangja szinte rikácsolt.

- Ha nem megy el... mindenre képes vagyok. Segítségért kiáltok. Azt mondom, hogy erőszakkal rámtört... Menjen, menjen, mit akar még?

- Mondja, hogy szeret. Hogy sohasem lesz ezé az emberé, csak az enyém!

- Szeretem!

- Esküdjön!

Paulette homlokát kiverte a verejték. Már nem is élt. Tudta, hogy pillanatok választják el a katasztrófától.

- Esküszöm!... Higyje el, hiszen láthatta az előbb. No menjen, legyen jó fiú, holnap telefonálhat...

Az ajtó felé lépett és visszatántorodott.

- Oh, már itt vannak, hallom, most szálltak ki a liftből!

Végigsimította homlokát.

- Elvesztem! - dadogta.

Hirtelen a hálószoba ajtajához ugrott és felrántotta.

- Rejtőzzön oda. Várja meg az alkalmas pillanatot. Mialatt mi beszélgetünk, szökjön ki halkán a folyosóra. Minden szobának külön kijárata van...

És valósággal betuszkolta Tóth Istvánt.

A következő pillanatban szélesen kitérte a szalon ajtaját és Matisse elé sietett.

- Féltékeny szörnyeteg - mondotta és már mosolygott, - titokban utazott utánam. Tetten akart érnei...

- Igen, egy kicsit csakugyan megbolondultam! - nevetett Mattisse. - Képzeld, egy fontos tárgyalás kellős közepén eszembe jutott maga és egy órával később repülőgépre ültem. Algir-ból Marseille-be röptem és onnan Genfen és Bécsen át egyenesen Budapestre. Hogy van? Mintha megszépült volna...

- Maga a világ legkedvesebb gavallérja...

- Keveset írt. Ez is nyugtalanított.

- Félbeszakította üzleti tárgyalásait?

- Igen. Meggondoltam magam. Képtelen vagyok ilyen hosszú ideig maga nélkül lenni. Úgy határoztam, hogy előbb nősülök. A nászútunkkal kapcsolatban felkeressük azt a néhány afrikai központot, ahol személyesen kell elintéznem a dolgokat. De miért ilyen hideg? Még meg sem ölel?! Nem örül, hogy itt vagyok?

- Nagyon meghat a szerelme!

- Ez minden? Meghatottságról beszél? És nem viszontszerelemről?

Paulette kínpadra volt feszítve. Bármennyire figyelt titokban, nem hallotta a hálószoba ajtaját kinyílni, semmiféle neszt nem hallatszott a szomszéd szobából. Jeges rémület borzadt végig rajta. Talán csakugyan nem ment el. Lesben áll. Hallgatódzik, hogy ők ketten miről beszélnek? És ha most nyakába borul Mattissenak, rájuk tör és leszúrja vetélytársát!

De nem lehetett haboznia.

Duzzogva simult vőlegényéhez.

- Megérdemled, hogy így fogadjalak! Hát illik rátörni a kis menyasszonyodra? Meggyanusítottál. Csak ne is tagadd! Meg sem mosakodtál, át sem öltöztél, úgy állítasz be, mint egy féltékeny férj és nem mint egy szerelmes vőlegény, akinek még illik adni a külsőségekre. Béreltél már szobát? Hol fogsz lakni?

- Mit bánom én! Már szóltam a portásnak, ürítsék ki az egész emeletet. Csak mi ketten fogunk itt lakni. És most gyorsan egy csókot!

- Még nem békültem ki!

- Zsaroló! - nevetett Mattisse. - Hát jó bocsánatot kérek! És mert tudom, hogy ez nem elég, átnyujtom a váltságdíjat.

Zsebébe nyúlt és egy ékszerdobozt halászott ki.

- Ebből láthatod, hogy nem gyanusítottalak komolyan. Hiszen akkor nem ékszer, hanem revolvért tettem volna a zsebembe!

Erre mégis csak meg kellett csókolni Mattisset.

A férfi boldog nevetéssel ölelte magához Paulettet, aki azonban sietve kibontakozott.

- Most menjen... öltözzön át, fürödjön meg! Majd együtt megyünk vacsorázni!

- Jó, megyek már, maga kis zsarnok! - duzzogott Mattisse és az ajtó felé indult.

Paulette sírni tudott volna izgalmában. Csak már kint lenne és átnézhetne a szomszéd szobába.

Mattisse mégegyszer visszafordult.

- Még egy búcsúcsókot, hogy erőm legyen az átöltözködéshez...

És hosszan, szenvedélyesen tapadt az ajkára. Érezte, hogyan remeg, didereg karjában a nő, meglepte és boldoggá tette ez a felfedezés, amelyet viszonzott szerelemmel magyarázott.

Szinte gyermekes örömmel valósággal kitáncolt a folyosóra.

Paulette egyetlen ugrással a hálósoba ajtajánál termett és felrántotta.

Nem csalódott. Tóth csakugyan ott állt halálra válva, görcsösen eltorzult arccal.

- Miért nem mentél el, miért maradtál itt? - kérdezte lánghozva Paulette.

- Szereted! - dadogta Tóth. - A felesége leszel!

Paulette sírni tudott volna.

- Mindent elrontasz az ostobasággal! - kiáltotta indulatosan. - Bíznod kell bennem. Holnap kora reggel... mondjuk hétkor telefonálj... Kérd az én szobaszámomat.

- Nem utazol vele?

- Nem! De most ne kérdezz semmit, mind a ketten elvesztünk, ha csak egy percet is késel.

A szalón felől gyanús zaj hallatszott. Az ajtó kinyílt, valaki járt a szobában. Paulette villámgyorsan benyitott.

Mattisset pillantotta meg.

- Bocsánat - mosolygott a férfi -, ittfelejtettem a kék táskámat. Abban őrzöm a kulcsaimat... De miért olyan sápadt? Mi történt?

- Megijesztett. Azt hittem, a szoba üres és lépteket hallottam. Az ékszer, amit ajándékozott, még itt fekszik az asztalon.

- Ki van magánál? Kivel beszélt a másik szobában?

Paulette érezte, hogy minden önuralmára szüksége van. Ájulás környékezte.

- A szobapincér. Kérdezte, hogy mit akarok vacsorára. Minden este itthon szoktam étkezni. Megmondtam, hogy ma kivételes nap van, megjött a vőlegényem. Képzeld, gratulált!

- Derék fickó! Megkínálom egy finom amerikai szivarral!

És határozott léptekkel a hálósoba felé indult.

Paulettenek elállt a szívverése.

- Mindennek vége! - gondolta keserűen. - Vér fog folyni! - volt a második gondolata. - Az a megőrült fiú kést szúr belé vagy pusztá kézzel fogja megfojtani.

- Nem... ne menjen! - akarta mondani, de a szája csak némán mozgott.

Mattisse benézett a hálósobába.

- Üres! - mondotta és visszafordult. - Úgy látszik, már kiment!

- Siessen... öltözzön már át! - toporzékolt Paulette, aki majdnem megőrült az idegességtől. Szeretett volna néhány pillanatra magára maradni, hogy összeszedje magát. Mattisse csodálkozva nézett rá.

- Bocsánat! - mondotta kissé sértődötten.

E pillanatban a folyosó felől különös, bizonytalan hangok hallatszottak. Valaki hevesen kiáltott és egy másik hang, mintha csitítani akarta volna. A szóváltás egyre közelebről hallatszott, izgatott szöbombái szinte berobbantak a szobába. Paulette tágra nyílt szemmel meredt az ajtóra.

Aztán, mint valami pokoli rémség, felvágódott az ajtó és lihegve, fehéren, magából kikelve, a téboly semmivel sem törődő vak indulatában Ilus jelent meg a küszöbön és valósággal húzta, ráncigálta a sápadt és tehetetlen Tóth Istvánt.

Iszonyú pillanat volt.

Mattisse elszörnyedve döbrent vissza. Nem értette, hogy ez mit jelent? Ki ez a sikoltozó, örjöngő fiatal lány és mért hurcolja ide az ismeretlen férfit?

Mért dermedt meg Paulette, mért vált hamuszürkére az arca?

- Tudtam, hogy visszajön! - sikoltozta tombolva Ilus. - Éreztem. Nem tudtam aludni. Felkeltem és ide jöttem. Lesben álltam a szálloda előtt. És most tetten értem. Mered tagadni? Elcsábítottad...

Paulette összeszedte magát. Végző erőfeszítéssel, mint aki a meredek szélén zuhanás közben még elkap egy faágat.

- Hogy mersz így berontani hozzám? - kiáltotta szikrázó szemmel. - Nem látod, hogy nem vagyok egyedül. Ez az úr Jean Mattisse, a vőlegényem...

Ilus megtántorodott, mint akit fejbevágtak. Csak most vette észre az idegent, aki ámulva és megbotránkozva nézett rá. Ez a váratlan szereplő egyszerre megzavarta. A világ omlott össze körülötte. Tóth Pista csakugyan visszajött, talán leselkedett, megpróbált Paulettehez bemenni, de egészen bizonyos, hogy nem találkozhattak. Hiszen itt van a nővére vőlegénye.

Irtózatosságot érzett.

- Én nem értem... nem tehetek róla... minden arra vallott, az volt a látszat...

- Mit akar ez a hölgy? És mit beszél? - kérdezte Mattisse idegesen Paulettétől.

- Ne haragudjon Jean, ez a csacsi lány a kis hugom... és ez a vőlegénye! Valamin összeveszték... a kis lány szörnyen féltékeny és engem kért fel, hogy tegyek igazságot!

Ilus sírva fakadt. Az arca égett. Valamit ő is tudott franciául és most összeszedte a nyelvtudományát és szeptegve fordult Mattissehoz.

- Kérem... ne tessék haragudni... én igazán nem vagyok olyan szörnyeteg, mint amilyennek látszom... és nagyon örülök, hogy megismerhettem magát...

Olyan kedvesen, annyi kislányos naivsággal mondta ezt, hogy Mattisse hangosan felkacagott.

- Óh, kérem, el vagyok ragadtatva! Mindig hallottam, hogy a magyarok milyen temperamentumosak! Ez az igazi szenvedély! Ezt csak Spanyolországban találhatjuk, Délolaszországban és az önök szép hazájában...

- Ne beszéljen butaságokat, Jean! - mosolygott Paulette.

- Paulette egyelőre még nem féltékeny ennyire rám! - tréfálkozott tovább Mattisse. - Mindenestre irigylem a vőlegényét, kisasszony, hogy ön ennyire szereti. Szerencsés fickó! - intett mosolyogva Tóth felé.

Tóth mereven, halványan állt. Nem értette, hogy mért nem omlik össze a világ.

- Remélem, holnap jobb kedvben fogjuk egymást viszontlátani - folytatta Mattisse. - Majd együtt töltjük az egész napot. Végigautózunk a városon, megmutatják a szépségeit...

Ilus és Tóth sietve visszavonult. A helyzet Mattisse minden kedvessége ellenére is rendkívül kínos volt.

Tóth minden izében remegett a felindulástól.

- Remélem, - mondotta, mikor az utcára értek, - hogy a történetek után természetesnek fogod találni, hogy mi ketten többé nem találkozhatunk!

Ilus nagyon alázatos, összetört, nyomorult volt.

- Miért haragszol? Hiszen csakugyan visszajöttél... Egyedül akartál lenni Paulával. Nem tudhattad, hogy megjött a vőlegénye!

- Nem igaz... nem szerelmeskedni akartam. Rólad akartam beszélni vele. Panaszkodni akartam különös viselkedésed miatt. Meg akartam kérni, hogy beszéljen a lelkedre. Józanítson ki... De most már semmivel sem törődöm. Nem akarlak többé látni...

- Ezt mondod? Ilyen egyszerűen? És ha megölöm magamat?

- Fenygetéssel akarsz magadhoz kötni? A legsilányabb nők szokása. Akikben nincsen önérzet, büszkeség. Ennél mégis csak többre tartalak.

Ilus felvetette fejét. Arca csupa könnyes fájdalom volt. Mint egy szenvedő Madonnáé. Megalázta, eltaposta, aki az istene volt. Komiszul, hidegen, részvétlenül.

- Menj! - mondotta és a hangja olyan volt, mint egy haldokló sóhajtása. - Nem fogok többé az utadba állni.

Egy autó reflektora villant a szemükbe. Alig tudtak félreugrani. Csak egy villanás volt az egész, de azért mind a ketten felismerték a bent ülőket. Cilinder, frakk, bunda, diadém. Mattisse és Paulette.

VIII.

Félkilenc felé kábultan, az álom édességétől nyugözve ébredt Matisse. Nagyszerű este volt. Már nem tudta bizonyosan, melyik mulatóban táncoltak és pezsgöztek. Matisse sohasem hitte, hogy Pesten ilyen remek lokálok vannak, hogy hamisítatlan amerikai jazz játszik, valódi négerék énekelnek és táncolnak és a lányok olyan szépek, mintha csak egy amerikai revüből vágták volna ki őket.

De minden emlék felett mint valami rózsás köd lebegett Paulette parfümjé és a mosolya. Még sohasem volt ilyen kedves és elérzékenyült.

- Köszönöm Jean, hogy ilyen jó hozzám, hogy utánam jött Pestre. Maga túlságosan elkényeztet. Félek, hogy nem érdemlem meg!

- Még sokkal többet szeretnék tenni magáért, - válaszolta Matisse sugározva.

- Különös, - mondta álmodozva Paulette. - Jobban szeretném, ha kevésbé szeretne. Senki sem méltó ennyi rajongásra. Maga túlsokat vár tőlem Jean, a trópusokon tanulhatta ezt a szertelen fantáziát. Meglátja, csalódnai fog!

- Már eddig is többet adott nekem, mint valamennyi asszony, akivel eddig találkoztam.

A zene kitünő volt, Matisse szenvedélyesen szeretett táncolni. Szinte egygyé olvadtak a zene buja ritmusában, annyi szenvedély sugárzott ki belőlük, hogy a többi táncos önkéntelenül felfigyelt és őket nézte.

Mikor visszamentek a páholyukba, Paulette azt mondta:

- Nekem most kellene az életből eltűnnöm, Jean. Mert soha több szépséget és mámort nem fogok tudni adni magának, mint ebben a pillanatban, mikor érzem, hogy tökéletesen boldog...

- Bolondokat beszél, kedvesem! - nevetett a férfi. És a háta mögé hajolva a nyakába csókolt.

Hajnalban mentek haza. Matisse nem is tudott mindjárt az autóba szállni. Egy kicsit gyalog mentek, a férfi szinte kicsattant a túlfűtött boldogságtól, élvezte a hús szellőt, amely friss illatot hozott a budai hegyek felől.

A szálloda halljában még egyszer szerelmesen megölelte menyasszonyát.

- Egy hét múlva én leszek a legirigyeltebb embere a világnak. Akkor már a feleségem lesz. Talán ne is utazzunk el. Tartsuk meg Pesten az esküvönket. Még egyszer végig akarom élni ezt a nagyszerű éjszakát. De nem így akarom befejezni, ilyen kétségbeejtő búcsúzással. Mondja legalább azt, hogy szeret!

- Szeretem!

- Gondolni fog még rám elalvás előtt?

- Gondolni fogok!

Matisse még sokáig nem tudott elaludni. A pezsgő, a szerelem, a még idegeiben remegő jazz kellemes bódulatban tartotta.

És reggel, mikor kinyitotta a szemét, mosolygott.

Paulette gondolt, az előtte álló nap kellemességeire. Az órájára pillantott. Néhány perc múlva kilenc. Egy kissé korai idő az éjszakai életet élők számítása szerint. De egy hajnali köszöntést meg lehet azért kockáztatni.

Felemelte a telefont és Paulette szobáját kérte. Hallatszott a csengetés berregése, de senki sem válaszolt.

- A nagyságos asszony nincsen a szobájában! - mondotta be gépiesen a szállodai telefonközpont.

Mattissenak pompás ötlete támadt. Ha nem alszik, akkor már szabad kísérletet tenni egy látogatással.

Gyorsan felöltözködött és néhány perc múlva kopogott Paulette szobaajtáján. Senkisé sem válaszolt. Türelmetlen mozdulattal megnyomta a kilincset. Az ajtó kinyílt.

- Halló Paulette! - kiáltotta jókedvűen.

Csend.

Most már ideges lett. Türelmetlen mozdulattal sietett a hálószoza ajtajához és benyitott. Majdnem felkiáltott örömeben. Paulette ott ült a karosszékbén, uccai ruhában, felöltözve. De, úgy látszik, elaludt. Vagy túlságosan elmélyedt gondolataiba, mert még az ajtónyílásra sem fordult meg.

- Halló Paulette! - kiáltotta mégegyszer Mattisse és feléje sietett.

Az ülő alak megrezzent és olyan mozdulatot tett, mintha fel akarna emelkedni. Ugyanakkor Mattisse már eléje került és zavart mozdulattal hökkent vissza:

- Óh bocsánat, kedves kisasszony, azt hittem, hogy nővére ül itt! Jó reggelt mademoiselle Ilus. Hol van Paulette?

A fiatal lány mintha válaszolni akart volna. Az ajka megmozdult, de képtelen volt megszólalni. Visszaroskadt a karosszékbé. Mattissenek csak most tűnt fel, hogy milyen vértelen sápadt.

- Mi baja van? - kérdezte ijedten.

- Semmi - egy kicsit megszédültem... majd elmúlik!

- De hát mi történt? - kérdezte most már egyre növekvő idegességgel Mattisse. - Hová ment Paulette? És ön miért jött ide ilyen kora reggel?

Torkára fagyott a szó, mert észrevette, hogy Ilus megbillen a széken és eszméletlenül hanyatlik hátra. A csengőhöz ugrott, hogy a pincért hívja. De ugyanakkor elhaló hangot hallott:

- Kérem, ne hívjon senkit! Kerüljük a botrányt... nem akarom, hogy a lapok írjanak róla.

- De hát miről van szó? Az Isten szerelmére, beszéljen! Hiszen látja, hogy majdnem megőrülök!

A szerencsétlen fiatal lány megfogta Mattisse könyörögve előre nyújtott kezét és görcsösen sírni kezdett. Egy eltiport élet minden tragédiája jaldult ki ebből a szívettépő sírásból.

Mattisse megdöbbenve nézett rá, azután egyszerre mindent megértett. Eszébe jutott az előző esti féltékenységi jelenet. Borzalmasan világosodott meg előtte az igazság.

- Megszöktek! - kiáltotta szíven sebezve.

A lány nem tudott felelni. Csak a fejével bólintott.

Vannak szörnyű pillanatok, melyekben világok omlanak bennünk össze. Gyilkos erővel söpörnek végig a szívünkön és kitépnek belőle minden rajongást, muzsikát, végig orkánlanak az agyunkon és elojtják a fantázia lobogó lángjait, elsápasztják a gondolat izzó színeit.

Ez a rettentő csalódás sziklák ormáról zuhantatta le Mattisset.

És mint a zuhanó emberekkel szokott történni, előtte is lepergett a másodperc egy töredéke alatt egész élete. Világosan látta az öncsalást, amelyben élt, megérezte létének minden nyomorúságát, gazdagságának és hatalmának minden hazugságát. És ugyanakkor valahonnan végtelen távolból új, ismeretlen hangokat hallott, melyek a gögje, az önzése alól szakadtak fel...

Sírni kezdett.

Még sohasem sírt. Abban a lázas rohanásban, amellyel végigszáguldott a tőzsdecsatákon, vállalkozási panamákon, a vér és arany tébolyult hömpölygésében, nem ért rá érzelmeskedni. Benne semmi sem szólalt meg halkán, szordinósan, mindig a legmagasabb indulatokra voltak korbácsolva az idegei, a szerelme sem volt édesbús epekedés, hanem vad érzékiséggel túlfűtött vak vágy, amely szenvedélyesen tört a célja felé.

De most egyszerre megállt az őrjöngő száguldás. Valami motorhiba történt, elnémult a szívet és agyat zsibbasztó zúgás, ijesztő csend támadt.

S e csendben sírást hallott. A saját sírását.

A magáraeszmélés félelmetes és drámai perce volt ez.

Hát ezért volt ötven év minden halálos erőlködése, ezért tett tönkre embereket és korbácsolt agyon négereket. Ezért hazudott, verekedett, csalt, ezért lihegett a pénz után. Azt hitte, mindent elért, fent van a hatalom legszédítőbb ormain...

És akkor egy nő... egy vöröshajú kis táncosnő, egy képmutató, gonosz teremtmény, amilyen tucatjával található minden nagyváros minden mulatójában, egy mozdulatával földre teríti!

Ez volt hát valójában a hatalma, varázsereje, férfiúi értékének igazi mértéke.

Micsoda szánalmas nyomorúság, elviselhetetlen szégyen!

Felállt és az ablakhoz támo­lygott. Lenézett a városra. A korszó népesedni kezdett, a Dunán hajókürtök búgtak.

Szinte ijedten tántorodott vissza.

Mi köze van neki ehhez a városhoz? És a világ minden városához? Milyen célja, értelme lehet ezentúl életének!

Ijesztő, hogy milyen egyedül, magárahagyottan áll.

Most világosodott meg benne kérlelhetetlenül a szörnyű igazság: őt senki sem szereti!

Nincsen egyetlen ember, akihez az összeomlás tragikus percében hozzá kapcsolódhatna. Aki részvét­tel ölelné magához, aki véle tudna könnyezni...

És ekkor megint érezte annak a sápadt, gyenge kis kéz­nek az érintését.

Ilus!

A boldogtalan kis ex-sógornő, aki ugyanannak a drámának a szenvedő hősnője, mint amely őt is halálra sebezte...

- Óh, je suis si malheureuse! - jajdult ki Ilusból. - Olyan boldogtalan vagyok!...

- Ne sírjon, kedves! - mondta Mattisse.

És olyan furcsa, érthetetlen volt, hogy ő most vígasztal valakit. Mintha valami langyos fuvalat simogatta volna végig megdermedt szívét.

*

Az autó százkilométeres tempóban rohant valahol az országúton.

Két menekülő, az élet lázas forradalmárja simult egymáshoz. Kalandorvérük hajszolta őket ismeretlen városok felé. Két egymásra talált szerencsejátékos, akik minden nap mindent felraknak egy tétre, mert életüket csupán ez az izgalom fűti. Nem mernek érezni, gondolkodni, örökké szomjazva és lázasan vetik magukat a kábulatba. Mindegy, hogy mi adja a kábulatot. Játék, kokain, ölelés, bűn! Mindegy. És mindegy, hogy van-e pénzük, vagy nincsen. A pénz szétfolyik ujjaik között, ha pedig nincs pénzük, ragadozókká válnak. Nincs erkölcsük és nincs éjszakájuk. Életük minden pillanatában tudják, hogy elveszett, halálra ítélt emberek, akiknek csak rövid, szűkre szabott idejük van a teljes megsemmisülés, leleplezés, gyalázat, koldusbot előtt.

De mit bánják ezt?

Nem szabad gondolkodni. És csak minél több pezsgő, coctaille, kokain... Paulette és Tóth István sem gondolkozott. Átölelkezve ültek az autó párnáin és mámorosan élvezték a rohanást. Mintha új világ felé vágattak volna. A motor fülsiketítően zúgott. Így jó ez, legalább nem hallatszik mögöttük a város lármája. Az a kaotikus zaj, melynek bizarr egyvelegjében ott jajjong, keveredik két kijátszott, megcsalt ember zokogása is. De jó, hogy nincsen a szívüknek antennája, melyen most felsikoltana ez a két vádoló sírás. Két elárvult ember szörnyű vádirata.

*

Két hónap mult el. Enyhe, napsugaras őszi napok köszöntöttek a budai hegyekre. Vörös és rozsdabarna színekben virultak a hegyoldalak. A Svábhegy halk, előkelő délelőtti csendjében ilyenkor mesék zsonganak, finom és édes hangulatok bontakoznak ki a fák között, amilyenekben sohasem gyönyörködhetik a városi ember, mert azokért ide kell felkapaszkodni a hegyek közé.

És akkor az ember egyszerre kezdi felfedezni önmagát. Csodálkozva látja, hogy mennyi nagyszerű, ismeretlen érzés bújt meg eddig benne, az életöröm, egészség és a törtetésnélküli csendes napok simogató édessége borul a lelkére.

Turistaruhás férfi állt a szanatórium kapujában és türelmetlenül kémlelte a vadgesztenyefákkal szegélyezett fasort, ahol az autónak fel kellett bukkannia. És a kocsi még be sem fordult a kanyarulatnál, már megismerte és meghallotta a motor zúgását. Tudta, hogy ő fog érkezni.

Fiatal, elegáns, szürke angolkosztűmös lány ugrott ki a kocsiból.

- Olyan nehezen vártam! - mondta szemrehányóan a férfi. - Hiszen jól tudja, hogy nincsen lassabban múló idő, mint mikor a beteg az orvosára vár! Mit csinált kis doktorom?

- És maga Jean?

- Ma éjszaka először aludtam kitünően. Álomporok nélkül, frissen, egészségesen. Képzelve Ilus, az előbb énekeltem. Buta kis nóták jutottak az eszembe, melyeket még gyermekkoromban fütyürészttem. Valami határtalan, mosolygó boldogság borított el. És gondolkodni kezdtem, hogy mitől van ez? És minél tovább gondolkoztam, annál világosabban ismertem fel az igazságot, hogy én itt fent a hegyen rettentő utat tettem meg. Nagyobbat, mint mikor Párisból Afrika legmélyébe utaztam. Mert én most a régi életemből egy újba utaztam. És hogy ez így lehetett, hogy megint tudok örülni, hogy a vér ismét megindult az ereimben... azt egyedül és kizárólag az én drága kis orvosomnak köszönhetem...

Ilus csendesen lehajtotta fejét.

- Igen - mondotta halkán - csakugyan vannak a boldogságnak olyan furcsa, titokzatos birodalmai, ahová csak kettesben zárandokolhat el két nagyon sokat szenvedett, meglepett ember... És mi, Jean, ilyen zárandokúton vagyunk!

A férfi nem válaszolt. Kinyújtotta karját és magához ölelte a lányt. Nem volt közöttük harc, lihegő izgalom, ez a csók friss volt és egészséges, mint a köröttük zengő hegyek, az aranyló nap, és a soha nem hervadó fenyvesek. Mind a ketten tudták, hogy találkozni fognak, hogy a nagy kerülő út, amelyen elindultak, véget ért és most már együtt fognak haladni egész életükben.

- Szeretlek! - mondotta a férfi.

- Imádlak! - válaszolta a lány.

És mind a ketten érezték, hogy ismét igazat mondanak.

VÉGE.